

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Bonaldi Societatis Iesv Theologi, Divina
Ecclesiae Oeconomia**

Bonald, François

Coloniae, 1611

XXXIII. De pulchris & laudabilibus ceremonijs, quæ in Sacrosancto Missæ
sacrificio exertentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48916)

pro illarum dignitate, & excellentia in genere aduerte, eam magnam esse, ab eodem enim principio, à quo illæ de quibus diximus procedunt, scilicet Spiritu sancto, & in eundem finem, qui est honor Dei, & Christianorum spirituale bonum tendunt. Transeamus itaque ad sacrificium Missæ, eiusque vtilissimas & maiestate plenas cæremonias videamus.

CAPVT TRIGESIMVM
TERTIVM.

De pulchris & laudabilibus cæremoniis, quæ in Sacrosancto Missæ sacrificio exercentur.

SVppositis ijs, quæ de Institutione missæ, eiusque fructibus alibi diximus; hic eas cæremonias, quibus eam Apostoli & Ecclesiarum Prælati exornarunt, & quasi vestierunt pertractabimus. Pro fundamento autem tanquam evidens, & extra omnem controuersiam positum, asserimus licuisse Ecclesiæ aliquas cæremonias circa sacrificium hoc instituere, & præter

præter essentialia etiam aliqua alia
 verba addere. Hoc itaque notato, pro-
 bandum restat, ceremonias quas instituit
 sanctas, & verba quæ addit congruentia
 esse. Quorum vtrumque eo patet, quod tam
 ceremoniæ, quam ipsa verba prout notavit S. Thomas ad
 instructionem populi & sacrificij celebrem
 maiestatem referuntur, prout ex ipsa natura
 & effectus sacrificij constat: cum enim hoc
 sacrificium sit magnum, & singulare Dei
 beneficium, convenientissimè ei Ecclesia gratiarum
 actiones adiecit: cum autem sit propitiatorium
 & impetratorium, optimis rationibus inducta
 Ecclesia pro mortuis, & viuētibus orationes
 adiunxit, sine illis quibus sacrificium applicatur,
 siue qui assistunt. Iterum cum hoc sacrificium
 institutum sit in testimonium fidei nostræ,
 prudenter ab initio Ecclesiæ noui testamenti statutum
 fuit, ut in Missa Scriptura, & Symbolum
 fidei recitarentur. Quæ omnia ab Apostolo
 didicit, qui ad Timotheum scripsit. *Obsecro
 igitur primò omnium fieri obsecrationes,
 orationes, postulationes gratiarum actiones
 pro omnibus hominibus:*

D. Thom.

p. 3. q. 83.

4. 4.

1. Tim. 2.

minibus : Nam vt inquit Chrysoſt. *Chryſoſt.*
Quaſi communis quidam totius orbis pa- *ibid.*
ter ſacerdos eſt dignum igitur eſt vt om- *Hom. 6.*
nium curã agat, omnibusque provideat, ſi-
cut & Deus cuius ministerio ſeruit, &
fungitur vice. Alibi que iubet Apoſto- *Coloſſ. vlt.*
 lus tuam epiſtolam in varijs Eccleſijs
 legi. Ex quibus ſatis clarè perſpici-
 mus orationes, aliaque ſcripturæ
 verba conuenienter Miſſæ ſacrificio
 eſſe annexa : Neque etiam actiones
 cæremoniales aut ſpeciales ſacerdo-
 tum veſtes, minus decenter cum
 hoc ſacrificio, quam ſuperiora co-
 hærent; cum æquè dignitatem huius
 ſacrificij & mirandos eius effectus ſig-
 nificent.

A veſtibus itaque ſacerdotalibus
 initium ducamus. Induitur autem ſa-
 cerdos Amictu, Alba, Cingulo, Mani-
 pulo, Stola & Caſula, iuxta antiquam *Hier.*
 Eccleſiæ conſuetudinem, cuius *ad ſabiol.*
 Hieron. meminit, & addit veram re- *in 54.*
 ligionem alio habitu vti in diuinis *Ezech.*
 miniſterijs, alio in profanis. Eo-
 dem modo de his loquuntur, qui *Chryſoſt.*
 eum præceſſerunt, & Chryſoſtomus *in Liurg.*
 ſingulis induendis proprias Oratiun-

R culas

culas assignat. Ex quibus liquidò constat institutionem, ac usum harum vestium esse antiquissimum: quàm bene autem earum institutio ratione congruerit, ex eo facile colligitur quod nulla sit, aut fuerit unquam tam falsa Religio, in qua sacerdotes proprio habitu, saltem sacrificij tempore ab alijs non distinguerentur. Ut enim factorum Deorum cultus res omittamus, patet ex veteri lege de Aaronis, & successorum eius vestibus & DEI mandato consecratis; Nam Moyse iniunxit DEVS dicens, *Facies vestem sanctam Amm fratrituo in gloriam & decorem*: Sit itaque decens erat, quod legis Moysaicae sacerdotes, qui nihil præter bestias, & alia quædam inanimata offerrebant, sacris ornamentis vestirentur. Quanto conuenientius erit nouæ legis sacerdotes, qui sacrificium corporis & sanguinis Christi offerunt, sacris vestibus exornari? Maximè cum sacerdotum nostrorum indumenta, non tam ad ornatum, quam moralem & mysticam significationem ordinentur, uti breuiter, post eos qui hæc fusius prosecu-

In omni
Relig. v-
suis sacra-
rum ve-
stium.

iod. 28.

Iuo car-
not. ep.

124.

Innocent.
de Myster.
Miss. Ru.
pert. de

ti sunt, ostendemus.

Amictus itaque quem capiti suo sacerdos imponit, spem qua sacra- diturus firmari debet significat; & i- deo est, quod eum induens dicit, *Impo- ne Domine capiti meo galeam salutis, &c.* Nam & Apollolus *Spem galeam salutis* appellat. Alba cordis puritatem, & munditiam designat; ideoque eam induens ait, *Dealba me Domine & munda cor meum &c.* Alba autem to- tum regit, & ad talos vsque pertingit, ut puritatis integritas, & boni operis Perseuerantia, quæ ad vitam æternam consequendam necessaria est signi- ficatur. Cingulum continentiam de- notat, ad quam scriptura nos fre- quenter hortatur dicens, *Sint lum- bi vestri præcincti, & State præcincti lumbos; ideoque se cingens orat. Præcinge me Domine cingulo purita- tis &c.* Stola collo inducia, iugum Domini designat, & obedientiam, quæ ad vitam æternam promerendâ, quam inobedientia amisimus, neces- saria est; ideoque eam collo immittens hoc modo precatur, *Redde mihi Domi- ne stolam immortalitatis, quam per didi*

Diuis.

Offic.

alij.

Amictus.

Ephes. 6.

1. Thessalo.

& s.

Alba.

Cingulum.

Luc. 12.

Ephes. 6.

Stola.

Casula. *inpræuavicatione primiparentis.* Casula denique charitatem repræsentat, quæ virtus reliquas omnes supergreditur & iugum Christi faciliat leuèq; reddit, ideoque eam assumens ita loquitur, *Domine qui dixisti iugum meum suauè est, & onus meum leue; fac ut istud portare sic valeam, quod consequar gratiam tuam.* Manipulus verò quem sinistro brachio induit, poenitentiam huius vitæ significat, ideoque dicit, *Merear Domine portare manipulum fletus & doloris.* Atque hæc morales quædam instructiones, quas Missam audientes, & maximè eam celebrantes intuitu vestimentorum sacerdotium elicere debent: Nam ut quidam inquit, sunt signa virtutum, quibus tanquam scripturis quibusdam præmonentur sacerdotes, quid facere, aut fugere eos oporteat. Ideoq; Innocentius 3. eos hortatur, ut caueant ne cum signa gestent, re significata careant: Nam ut docet Hieronimus, oportet sacerdotes diuina mysteria, ac **DEI SACRAMENTA** pura conscientia, quæ omnibus virtutibus exculta sit, tractare.

Verum

*Manipulus.**Innoc. l. 1. de M. st. M. ss. c. 64. Hier.*

Verum ad mysticam horum ornamentorum significationem progrediamur, & quid nobis representent, videamus: neque de pluribus, quam iam tactis, quia communiora sunt, agam. In genere autem notandum est, hæc omnia eò potissimum spectare, ut memoriam Passionis Christi nobis refricent: Cum enim hoc sacrificium iuxta expressum mandatum Christi, dicentis, *Hoc facite in*

meam commemorationem, in memoriam suæ Passionis offeratur; rationi etiam conueniens est, ut sacerdos habitu exprimat, quem actione representat: In particulari itaque amictus significat volum, quo improbi Iudæorum satellites Christi faciem contexerunt, illudentes ei & dicentes, *Propheta Christe quis est, qui te percussit.*

Vel etiam cum S. Bonauent. dici potest, Amictum, humilitatem, qua Christus suam Diuinitatem contegebat, denotare. Alba candidam vestem, qua CHRISTVM illudum Herodes ad Pilatum remisit, nobis in mentem regerit. Cingulum, Manipulus & Stola, funes, vincula, & compedes,

R 3 des,

*Habitus
sacerdotalis
mysticatio.*

Matt. 26.

Luc. 22.

Marc. 14.

Bonauent.

de mystic.

Miss.

des, quibus Christus constrictus
innodatus fuit, dum passionis suae
opus perficeret representant. Denique
casula purpuream militis chlamide
qua ei Pilati milites eluserant, signifi-
cat.

Atque de significatione, tam moralium
quam mystica vestimentorum sacer-
dotalium sufficient, omittis ista quae pro-
prium episcoporum, diaconorum, &
subdiaconorum habitum concernit.
De quibus hoc solum breuitatis cau-
sa moneo, non sine maxima ratione,
& optima proportione ad rem signifi-
ficatam, ea instituta esse, ut patet ex
authoribus, qui de his rebus expressè
scripserunt. Nos autem vidimus, quod
conuenienter instituta sint, & quam
utiliter nos instruant vestimenta, quibus
sacerdotes sacræ Missam celebraturi
induuntur: diuinam Sapientiam, quae
in illorum institutione relucet exal-
temus; & nos ipsos ad faciendum mor-
ralia, quae docent, & reuerendum mys-
teria, quae representant excitemus: de
hinc ad sacra verba, ac religiosas acti-
ones, quae huic sacrificio Ecclesia ad-
iunxit, transeamus.